

POROZUMIENIE

między

Rządem Rzeczypospolitej Polskiej

a Rządem Republiki Białorusi

**o współpracy w dziedzinie ochrony i racjonalnego wykorzystania wód
transgranicznych**

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Republiki Białorusi, zwane dalej „Stronami”, mając na celu ochronę i racjonalne użytkowanie wód transgranicznych, polepszenie ich jakości, zachowanie i jeśli to konieczne odbudowę ekosystemów;

biorąc pod uwagę, że wyżej wskazany cel może zostać osiągnięty jedynie na podstawie ścisłej współpracy i skoordynowanych działań w zlewniach wód transgranicznych;

podkreślając konieczność państwowych i międzynarodowych działań w zakresie zapobiegania i ograniczenia odprowadzania substancji zanieczyszczających do wód powierzchniowych i podziemnych;

kierując się postanowieniami Konwencji o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych z dnia 17 marca 1992 roku, Konwencji w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych z dnia 17 marca 1992 roku, a także poprawek do tych Konwencji, którymi związały się lub zwiążą się Strony, Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Białorusi o głównych zasadach współpracy transgranicznej z dnia 24 kwietnia 1992 roku oraz Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Białorusi o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska z dnia 12 września 2009 roku;

uzgadniają, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

Dla celów niniejszego Porozumienia przyjmuje się następujące określenia:

„Wody transgraniczne” – każde wody powierzchniowe lub podziemne, którymi przebiega granica państwowa pomiędzy Państwami Stron lub które są nią przecięte, a także które znajdują się w granicach zlewni tych wód;

„Wody graniczne” – powierzchniowe wody transgraniczne, po których przebiega granica państwowa, a także powierzchniowe wody transgraniczne w tych miejscach, w których granica państwowa je przecina;

„Awaryjne zanieczyszczenie wód” – nagłe niezamierzone zanieczyszczenie wód transgranicznych wywołane awarią przemysłową lub innym nadzwyczajnym zdarzeniem o charakterze technogennym i antropogenicznym;

„Sytuacja nadzwyczajna” – okoliczności, jakie powstały w rezultacie awaryjnego zanieczyszczenia wód, suszy, powodzi lub innej klęski żywiołowej, które pociągnęły lub mogą pociągnąć za sobą ofiary w ludziach, wyrządzić szkodę zdrowiu ludzi lub środowisku, doprowadzić do znacznych strat materialnych i naruszenia warunków życia i działalności człowieka.

Artykuł 2

Zakres współpracy

1. Strony prowadzą współpracę w zakresie ochrony i użytkowania wód transgranicznych w następujących aspektach:
 - 1) prowadzenie hydrologicznych i hydrogeologicznych obserwacji i badań, ocena ich rezultatów, a także wymiana informacji w tej dziedzinie;
 - 2) prowadzenie uzgodnionego monitoringu wód w celu określenia ich jakości i ilości;
 - 3) sporządzanie bilansów wodnogospodarczych z uwzględnieniem jakości i ilości zasobów wodnych, a także uzgadnianie ogólnej oceny i klasyfikacji jakości i ilości wód;
 - 4) ochrona wód przed zanieczyszczeniem i nadmiernym poborem, identyfikacja zanieczyszczeń i oddziaływań wpływających na jakość wód;
 - 5) ochrona przed powodzią i negatywnym oddziaływaniem zjawisk lodowych;
 - 6) przeciwdziałanie zjawisku suszy;
 - 7) zapobieganie i likwidacja awaryjnego zanieczyszczenia wód;
 - 8) wydobycie bogactw naturalnych i innych materiałów z koryt i obszarów zalewowych wód granicznych;
 - 9) wspólne użytkowanie urządzeń wodnych zlokalizowanych na wodach granicznych;
 - 10) zabezpieczenie warunków nawigacyjnych na wodach granicznych;
 - 11) utrzymywanie naturalnego biegu koryt rzek granicznych;
 - 12) ochrona i użytkowanie ekosystemów wodnych, zasobów biologicznych zależnych od wody, szczególnie na obszarach ochrony przyrody;
 - 13) opracowanie i realizacja wspólnych programów i projektów w zakresie zachowania i racjonalnego użytkowania wód transgranicznych;
 - 14) przeprowadzanie innych wspólnych działań.

2. Strony popierają współpracę regionalną w celu realizacji postanowień niniejszego Porozumienia.

Artykuł 3 **Prawa i obowiązki**

1. Strony dążą do poprawy i utrzymania jakości wód transgranicznych na określonym przez nie wysokim poziomie.
2. Strony mają prawo do sprawiedliwego i racjonalnego użytkowania wód transgranicznych na podstawie uzgodnionych przez nie warunków.
3. Strony współpracują przy opracowaniu planów zarządzania wodami transgranicznymi, w tym planów gospodarowania wodami na międzynarodowych obszarach dorzeczy, planów zarządzania ryzykiem powodziowym i planów przeciwdziałania skutkom suszy, oraz innych planów opracowywanych zgodnie z prawem Państw Stron.
4. Strony zobowiązują się do:
 - 1) zarządzania zasobami wodnymi w swoich Państwach w taki sposób, żeby nie pogorszyć zarządzania zasobami wodnymi na terytorium Państwa drugiej Strony;
 - 2) prowadzenia wymiany informacji oraz dialogu o możliwym oddziaływaniu planowanych lub bieżących projektów w zakresie zarządzania zasobami wodnymi i oszczędzania wody na wodach transgranicznych;
 - 3) przeprowadzania oceny stanu zasobów biologicznych ekosystemów wodnych i ekosystemów zależnych od wód oraz do uzgadniania warunków ich utrzymania i stabilnego użytkowania, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów ochrony przyrody.

Artykuł 4 **Użytkowanie wód transgranicznych**

1. W oparciu o uzgodnione procedury organy właściwe Stron prowadzą na wodach transgranicznych obserwacje, analizę hydrologiczną i hydrogeologiczną, a także, w razie konieczności, sporządzają bilanse wodnogospodarcze.
2. Wydobycie bogactw naturalnych i innych materiałów z wód granicznych odbywa się zgodnie z warunkami i w trybie uzgodnionym dla każdego konkretnego przypadku.
3. Dla innych projektów, w tym związanych ze splawem drewna, turystyką wodną, a także gospodarką rybacką i żegluga na wodach granicznych, Strony mogą zawierać odrębne umowy międzynarodowe.

4. Realizacja projektów i działań w zakresie użytkowania i utrzymania wód granicznych w celach żeglugi śródlądowej jest regulowana oddzielnymi umowami międzynarodowymi.

Artykuł 5

Ochrona wód transgranicznych przed zanieczyszczeniami

1. Strony zobowiązują się do prowadzenia działań, skierowanych na obniżenie zanieczyszczenia wód i utrzymanie uzgodnionej jakości tych wód, między innymi w celu realizacji ustaleń wynikających z planów gospodarowania wodami na międzynarodowych obszarach dorzeczy.
2. Organy właściwe Stron realizują monitoring jakości wód transgranicznych, a jego rezultaty oceniają na podstawie uzgodnionych kryteriów.
3. Strony współpracują w celu zapobieżenia i likwidacji źródeł, przyczyn i skutków zanieczyszczenia wód transgranicznych oraz wzajemnej pomocy na podstawie uzgodnień.
4. Organy właściwe Stron niezwłocznie informują się nawzajem o przypadkach awaryjnego zanieczyszczenia wód transgranicznych lub ryzyku jego zaistnienia, podejmują kroki mające na celu usunięcie źródeł i przyczyn, a także likwidację skutków takiego zanieczyszczenia.

Artykuł 6

Ocena oddziaływania na środowisko

Podczas planowania projektów lub przedsięwzięć związanych z wodami transgranicznymi lub w związku z nimi, które mogą wywołać znaczące oddziaływanie na środowisko Państwa drugiej Strony, Strony stosują postanowienia Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, z dnia 25 lutego 1991 roku, a także poprawek do tej Konwencji, którymi związały się lub zwiążą się Strony.

Artykuł 7

Finansowanie i realizacja projektów i prac

1. Finansowanie projektów i działań przewidzianych w niniejszym Porozumieniu odbywać się będzie zgodnie z obowiązującym prawodawstwem Stron.
2. Projekty w dziedzinie zarządzania zasobami wodnymi i ich ochrony, będące przedmiotem zainteresowania obu Stron, mogą być realizowane na podstawie odrębnej umowy.

3. Strony współpracują w celu uzyskania środków z międzynarodowych instytucji finansowych, państw donatorów i innych źródeł, dla realizacji projektów i prac w dziedzinie zarządzania zasobami wodnymi i oszczędzania wody.

Artykuł 8 **Sytuacje nadzwyczajne**

1. Strony opracowują i uzgadniają plany działania w przypadku sytuacji nadzwyczajnych, ustanawiają skoordynowane lub wspólne systemy łączności oraz powiadomienia, wykorzystując kompatybilne środki techniczne.
2. W razie zaistnienia sytuacji nadzwyczajnej, która może stać się przyczyną oddziaływania transgranicznego organy właściwe Stron:
 - 1) natychmiast informują się nawzajem;
 - 2) w razie konieczności realizują współpracę w zakresie badania operacyjnego, monitoringu i prognozowania rozwoju takiej sytuacji;
 - 3) udzielają sobie nawzajem odpowiedniej pomocy w zapobieganiu lub likwidacji skutków sytuacji nadzwyczajnej zgodnie z ustaleniami.

Artykuł 9 **Wymiana informacji**

Strony w trybie, zakresie i terminie określonym przez Polsko-Białoruską Komisję do spraw Współpracy na Wodach Transgranicznych przekazują sobie:

- 1) dane hydrometeorologiczne i prognozowane dane obserwacji hydrologicznych i hydrogeologicznych, a także informacje o szybkim wzroście poziomu wody i niekorzystnych zjawiskach lodowych;
- 2) informacje o uszkodzeniu urządzeń wodnych, mającym wpływ na wody graniczne;
- 3) informacje o działaniach, które wpływają na jakość i ilość wód transgranicznych, z wyjątkiem informacji stanowiących tajemnicę państwową;
- 4) dane o rezultatach monitoringu wód granicznych;
- 5) informacje i materiały, niezbędne dla opracowania projektów i przeprowadzenia badań na wodach transgranicznych.

Artykuł 10
Utrzymanie granicy państwowej

1. Strony utrzymują wody graniczne, łącznie z urządzeniami wodnymi, uwzględniając zachowanie przebiegu granicy państwowej oraz położenie znaków granicznych.
2. Realizacja projektów i prac w dziedzinie zarządzania zasobami wodnymi na wodach granicznych dokonuje się zgodnie z obowiązującymi umowami międzynarodowymi, zawartymi przez Strony.

Artykuł 11
Przekraczanie granicy państwowej

Przekraczanie granicy państwowej przez osoby w celu wypełnienia postanowień niniejszego Porozumienia odbywa się na zasadach określonych w odrębnej umowie międzynarodowej, regulującej stosunki prawne na polsko - białoruskiej granicy państwowej.

Artykuł 12
Postanowienia podatkowe i celne

Przywóz pojazdów, materiałów budowlanych, środków produkcji, w tym narzędzi, sprzętu, urządzeń, maszyn, części zamiennych i innych towarów, z terytorium Państwa jednej Strony na terytorium Państwa drugiej Strony w celu wykonania prac na podstawie niniejszego Porozumienia, jest przeprowadzany zgodnie z prawem Państwa Strony, do której są one przywożone.

Artykuł 13
Polsko-Białoruska Komisja do spraw Współpracy na Wodach Transgranicznych

1. W celu realizacji postanowień Porozumienia, Strony powołują Polsko-Białoruską Komisję do spraw Współpracy na Wodach Transgranicznych, zwaną dalej „Komisją”.
2. Komisja pracuje pod kierownictwem dwóch Współprzewodniczących, mianowanych przez Strony i posiadających jednakowe prawa. Skład Komisji określają Współprzewodniczący, zgodnie z zasadą równego przedstawicielstwa Stron.
3. Tryb pracy Komisji reguluje jej Statut stanowiący załącznik do niniejszego Porozumienia i będący jego integralną częścią.

Artykuł 14

Rozstrzyganie sporów

1. Spory związane z interpretacją lub stosowaniem niniejszego Porozumienia rozstrzyga Komisja.
2. Jeśli Komisja nie osiągnie kompromisu, kwestie sporne będą rozstrzygane w drodze dyplomatycznej.

Artykuł 15

Wprowadzanie zmian i uzupełnień

Za obopólną zgodą Strony mogą wносить zmiany i uzupełnienia do niniejszego Porozumienia w drodze zawarcia odrębnego protokołu, stanowiącego integralną część niniejszego Porozumienia. Protokół taki wejdzie w życie w sposób przewidziany w artykule 17 ustęp 1 niniejszego Porozumienia.

Artykuł 16

Organy właściwe

1. Strony niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego Porozumienia, wymieniają się w drodze dyplomatycznej informacją o organach właściwych Stron odpowiedzialnych za jego realizację.
2. W przypadku zmiany organów właściwych jednej ze Stron, do drugiej Strony niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dokonania zmian, kierowane jest w drodze dyplomatycznej powiadomienie o tych zmianach.

Artykuł 17

Postanowienia końcowe

1. Strony informują się wzajemnie w formie pisemnej w drodze dyplomatycznej o zakończeniu wewnętrzpaństwowych procedur niezbędnych do wejścia w życie niniejszego Porozumienia. Niniejsze Porozumienie wejdzie w życie z dniem otrzymania ostatniej noty stwierdzającej wykonanie przez każdą ze Stron niezbędnych procedur wewnętrzpaństwowych.
2. Każda ze Stron może wypowiedzieć niniejsze Porozumienie wysyłając pisemne powiadomienie w drodze dyplomatycznej drugiej Stronie, nie później niż sześć miesięcy przed końcem roku kalendarzowego. W takim przypadku niniejsze Porozumienie wygasa w dniu 31 grudnia danego roku kalendarzowego.

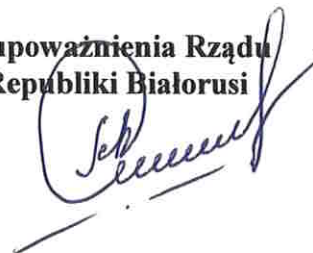
3. W przypadku utraty mocy niniejszego Porozumienia rozpoczęte wcześniej projekty, przedsięwzięcia i wynikające z nich zobowiązania są realizowane do ich zakończenia zgodnie z ich warunkami, chyba że Strony postanowią inaczej.

Sporządzono w Białowieży, dnia 7 lutego 2020 roku
w dwóch oryginalnych egzemplarzach, każdy w językach polskim i rosyjskim, przy
czym oba teksty są jednakowo autentyczne.

**Z upoważnienia Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Anne Moskup

**Z upoważnienia Rządu
Republiki Białorusi**

Załącznik

do Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Białorusi o współpracy w dziedzinie ochrony i racjonalnego wykorzystania wód transgranicznych

STATUT

Polsko-Białoruskiej Komisji do spraw Współpracy na Wodach Transgranicznych

Artykuł 1

Zakres i tryb działania Komisji

1. W zakres obowiązków Komisji wchodzi wypełnienie zadań zgodnie ze Statutem, w szczególności:
 - 1) opracowywanie propozycji rozwiązania problemów hydrologicznych i hydrogeologicznych na wodach granicznych;
 - 2) ocena jakości wód granicznych i realizacja projektów, związanych z ochroną tych wód przed zanieczyszczeniem;
 - 3) opracowywanie wykazu wskaźników, substancji zanieczyszczających i kryteriów oceny w celu klasyfikacji jakości wód;
 - 4) opracowywanie kryteriów oceny zanieczyszczeń nadzwyczajnych, zasad współpracy i systemów zarządzania w celu zapobiegania sytuacjom nadzwyczajnym i ich likwidacji;
 - 5) opracowywanie kryteriów przeciwdziałania klęskom żywiołowym, w tym zasad współpracy w celu osiągnięcia wspólnej ochrony przed sytuacjami nadzwyczajnymi;
 - 6) ocena planowanych projektów gospodarki wodnej, w tym wspólne oceny skutków ekologicznych na wodach granicznych;
 - 7) rozpatrywanie problemów związanych z budową, rekonstrukcją i eksploatacją obiektów, które mają wpływ na wody graniczne, a także wydobywaniem bogactw naturalnych i innych materiałów z koryt i obszarów zalewowych wód granicznych;
 - 8) rozpatrywanie problemów, związanych z użytkowaniem wód transgranicznych;
 - 9) wspieranie rozwoju programów i projektów ochrony i użytkowania wód granicznych, modernizacja i budowa obiektów na tych wodach i otrzymywanie niezbędnego finansowania;
 - 10) rozstrzyganie sporów dotyczących interpretacji i stosowania Porozumienia;
 - 11) współpraca z innymi komisjami, instytucjami i organizacjami regionalnymi w dziedzinie ochrony i racjonalnego użytkowania wód granicznych;

- 12) wymiana informacji i realizacja działań związanych z zachowaniem i odbudową biologicznych zasobów ekosystemów wodnych oraz ekosystemów zależnych od wody.
2. Komisja rozstrzyga sprawy na zasadzie konsensusu. Artykuł 14 ustęp 2 Porozumienia stosuje się odpowiednio.

Artykuł 2

Skład Komisji

1. Każda ze Stron mianuje jednego Współprzewodniczącego.
2. Każdy Współprzewodniczący wyznacza członków Komisji na zasadzie parytetu.
3. Komisja może zapraszać ekspertów na swoje posiedzenia.
4. Komisja może tworzyć grupy robocze, zadania i statut ich pracy określa Komisja.
5. Strony w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego Porozumienia powiadamiają się w drodze dyplomatycznej o mianowaniu Współprzewodniczącego Komisji.
6. W przypadku zmiany Współprzewodniczącego Komisji, Strony powiadamiają się o tym w drodze dyplomatycznej w ciągu miesiąca od dnia mianowania.

Artykuł 3

Posiedzenia Komisji

1. W celu realizacji postanowień Porozumienia Współprzewodniczący Komisji zwołują posiedzenia Komisji. Posiedzenie Komisji odbywa się w miarę konieczności, ale nie rzadziej niż raz w roku. Posiedzenie nadzwyczajne przeprowadzane jest na wniosek jednego ze Współprzewodniczących Komisji, nie później niż dwa miesiące od daty powiadomienia o konieczności jego zwołania.
2. Posiedzenia Komisji, o ile nie zostanie uzgodniony inny tryb, odbywają się na zmianę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Białorusi.
3. Posiedzenie Komisji organizuje i przewodniczy mu Współprzewodniczący Komisji Strony tego Państwa, na którego terytorium odbywa się posiedzenie.
4. Nadzwyczajne posiedzenie Komisji odbywa się w umówionym czasie i na terytorium Państwa tej Strony, Współprzewodniczący Komisji której je zwołał, o ile nie uzgodniono inaczej.
5. W razie konieczności obaj Współprzewodniczący Komisji mogą spotkać się między posiedzeniami Komisji w celu omówienia aktualnych kwestii. O rezultatach tych spotkań informują Komisję na jej kolejnym posiedzeniu.

6. Porządek dzienny, skład uczestników posiedzenia Komisji, włączając ekspertów, obaj Współprzewodniczący uzgadniają przed rozpoczęciem posiedzenia. Porządek posiedzenia Komisji może być uzupełniony lub zmieniony na początku spotkania.
7. Językami roboczymi Komisji są polski i białoruski albo rosyjski.
8. Przebieg i rezultaty posiedzenia Komisji są zapisywane w protokole, sporządzanym w dwóch egzemplarzach, każdy w języku polskim i białoruskim albo rosyjskim. Protokoły podpisują Współprzewodniczący Komisji.

Artykuł 4 **Wydatki na działalność Komisji**

1. Każda Strona ponosi wydatki związane z uczestnictwem swoich członków i ekspertów w posiedzeniach Komisji, spotkań Współprzewodniczących Komisji, ekspertów i grup roboczych.
2. Wydatki związane z organizacją i przeprowadzeniem posiedzenia Komisji i grup roboczych ponosi Strona je organizująca.

Piotr Dolata
Zastępca Dyrektora
DEPARTAMENT PRAWNO-TRAKTATOWY

Stwierdzam zgodność
fotokopii z oryginałem/edypisem

Warszawa, dnia 18.02.2020 r.

Piotr Dolata
Zastępca Dyrektora
DEPARTAMENT PRAWNO-TRAKTATOWY